

Funkcjonalna ocena wzroku i terapia widzenia

Funkcjonalna ocena wzroku i terapia widzenia dzieci słabowidzących

Diagnoza funkcjonalna, czyli kto (poza lekarzem), kiedy i na podstawie czego może stwierdzić, że dziecko źle widzi.

Zaburzenia funkcjonalne układu wzrokowego u małych dzieci może zauważyć pediatra w czasie okresowych badań, bądź w czasie wizyt lekarskich z powodu innych chorób dziecka. Również rodzice, opiekunowie którzy przebywają z dzieckiem w codziennych sytuacjach mają wiele okazji by zaobserwować jego zachowania.

Sygnalem trudności wzrokowych mogą być np. kłopoty z precyzyjnym wykonywaniem różnych czynności typowych dla danego okresu rozwoju, bądź brak umiejętności wykonywania tych czynności.

Dziecko w wieku 2-4 tygodni potrafi skupiać wzrok na różnych przedmiotach i wodzi za nimi oczami. W wieku 4-7 tygodni dziecko może nawiązać kontakt wzrokowy z bliskimi osobami. Oznaką tego kontaktu są zmiany w mimice dziecka. Jeżeli więc w okresach tych dziecko nie skupia wzroku na przedmiotach, nie uśmiecha się do bliskich mu osób, mogą to być oznaki zaburzeń układu wzrokowego.

Inne sygnały świadczące o zaburzeniach wzrokowych w późniejszych miesiącach życia dziecka to: brak reakcji na własne odbicie w lustrze, dziecko nie bawi się rączkami, nie przemieszcza się (nie raczkuje, nie chodzi) w kierunku atrakcyjnej zabawki, nie zwraca uwagi na drobne przedmioty napotymane na swojej drodze, nie ogląda i nie bada przedmiotów (zabawek). Kiedy dziecko porusza się już samodzielnie, należy zwracać uwagę na jego zachowanie w czasie gier ruchowych, poruszanie się w pomieszczeniach zamkniętych, schodzenie po schodach, omijanie przeszkód, zachowanie dziecka na placach zabaw, chodzenie po ścieżkach, wchodzenie na krawężniki itp. Należy również obserwować u dziecka sposób trzymania głowy. Pochylenie i skręcanie głowy przy próbach patrzenia może oznaczać uszkodzenie części pola widzenia.

Istotne znaczenie ma także reakcja dziecka na światło. Bardzo często wskazówką, że dziecko nie widzi jest sytuacja, gdy wychodząc na spacer w słoneczny dzień dziecko nie zamyka oczu (nie mruży). Obserwować należy również odległość i strony z jakiej dziecko obserwuje przedmiot. Sięganie np. po przedmioty, które znajdują się tylko z lewej strony ciała lub też wyłącznie na linii frontowej może oznaczać, że dziecko ma problemy z niektórymi odcinakami widzenia. Objawia się to np. dalekim wyciąganiem ręki po zabawkę gdy ona znajduje się blisko ciała dziecka lub często nietrafne sięganie po zabawkę. W takich sytuacjach konieczne jest skontaktowanie się z lekarzem pediatrą lub okulistą który po dokładnym zbadaniu dziecka postawi stosowną diagnozę.

Objawy mogące świadczyć o problemach z widzeniem u starszych dzieci :

1. Wygląd oczu

- oczy zezujące lub poruszające się niezależnie od siebie
- oczy zaczerwienione
- oczy załzawione
- powieki oblepione zaschniętą wydzielina

2. Zachowania mogące świadczyć o problemach z widzeniem

- unika patrzenia z bliska
- ma bardzo krótki okres koncentracji albo często „myśli o niebieskich migdałach”
- obraca głowę albo przechyla ją w bok, żeby patrzeć jednym okiem
- marszczy się przy czytaniu, pisaniu
- często mruga lub trze oczy

- zamyka lub zakrywa jedno oko
- ma kłopoty z zapamiętywaniem, identyfikowaniem i odtwarzaniem podstawowych figur geometrycznych
- myli podobne wyrazy
- ma słabą koordynację wzrokowo - ruchową, dziwnie, niezręcznie wykonuje rozmaite czynności, takie jak wchodzenie i schodzenie ze schodów, rzucanie i łapanie piłki, zapinanie guzików, wiązanie sznurowadeł (nie orientuje się, że są rozwiązane)
- Jest nerwowe, drażliwe, nadmiernie ruchliwe, objawia zmęczenie po okresie koncentracji wzrokowej.

3. Skargi dzieci związane z posługiwaniem się wzrokiem:

- Bóle głowy, nudności, zawroty głowy
- Pieczenie lub swędzenie oczu, łzawienie oczu
- Zamazywanie się obrazu, podwójne widzenie